

Procházka za sochou

Milí čtenáři, posledně jsme se mohli projít po obou částech sídliště Fifejdy. Bylo možno se tam přesvědčit, jak příznivě a současně devastačně působí čas i lidská ruka. V části Hrabůvka v městském obvodu Ostrava - Jih je situace o něco příznivější. I když... Ale můžete posoudit sami pokud zvolíte nenáročnou procházku za sochou právě do této části Ostravy.

**TRASA XVI. - Ostrava-Jih, část Zábřeh: Náměstí → SNP → Čujkovova
→ Chruštinova → Kpt. Vajdy**

„Socha ve městě je legrace, recese, happening. Je to něco nepřírozeného, zdánlivě něco proti přírodě. Město bez sochy je však jako tělo bez duše.“ Takto se špetkou ironie, ale především s chutí osídlovat sochou mnohdy problematický veřejný městský prostor se vyjádřil v roce 2006 na stránkách odborného časopisu Architekt sochař Kurt Gebauer. (Jeho Minikrajinou na Fifejdách jsme se mohli projít v minulé procházce za sochou.) To, že socialistická sídliště potřebují sochu - i když ne jako legraci nebo happening -, podporovala tehdejší oficiální kulturní politika. O sochařské výzdobě rozhodovaly umělecké komise v rozrůstajících se nebo úplně nově založených sídlištních celcích. Znamenalo to zhmotnění státní patronace nad uměním, jak to ostatně vyhlásil v roce 1948 na Sjezdu národní kultury ministr informací Václav Kopecký. Připomínám tímto jen dvě strany jedné mince: avers-klad znamenal oficiální podporu výtvarného díla, což se projevilo v počtu instalovaných děl; revers-zápor znamenal, že tato tvorba nebyla svobodná, podléhala cenzuře i autocenzuře. Na IX. sjezdu KSČ byl vytyčen povinný vztah umělce ke společnosti a kritéria umělecké tvorby stanovena jako „poměr k vládnoucímu pracujícímu lidu, poměr k dělnictvu, poměr k socialismu“.

Tolik jen historický exkurz pro osvětlení situace, v níž po roce 1948 vznikala díla ve veřejném prostoru vůbec.

Sídelní celek Ostrava-Jih rostl jako satelitní útvar a budoval se postupně ve čtyřech katastrech. Východiskem pro rozšiřování se stala nejstarší část v Zábřehu (původně Zábřeh nad Odrou), kde na přelomu 40. a 50. let vyrostlo na okraji Bělského lesa v urbanistickém konceptu Jiřího Krohy vzorné sídliště. V jeho jádru stojí Dům kultury, do roku 1990 jako zařízení Nové hutě; dnes vlastní DK Akord město Ostrava.

Neznámý autor, Dítě, 1955, poliklinika O-Zábřeh, Nám. SNP - vstup z ul. Čujkovovy

I po stavebních úpravách v letech 2014-2015 se v jeho monumentálním průčelí dochovala sochařská výzdoba z poloviny 50. let. Jde o dvojici **Dělníka** a **Dělnice**, kterou architekt ve spolupráci se sochařem umístili na rohové pilířky balkonového parapetu. Postavy představují tehdejší ideál pracujícího člověka a takto jsou v charakteristickém oděvu ztvárněny: akademicky statické, komponované v uvolněném postoji klasického kontrastu. Jde o solidní sochařskou práci; zatím však ji nebylo možno autorsky spolehlivě určit. Stejně tak schází jméno autora, který vytvořil sochy dvou dětí před portikem v nízkém zadním křídle zábřežské polikliniky (přístup z ul. Čujkovovy).

(pokračování na str. 3)

← 1. října se konalo ve Frýdlantu n. O. u příležitosti Mezinárodního dne seniorů setkání zástupců seniorských organizací z celého kraje. Pár reportážních záběrů i informace o akcích v roce 2016 čtete na str. 8, 9.

***

Městská rada seniorů v Ostravě jednala se zástupci města na svém druhém společném zasedání. Více na str. 2. →

Každodenní rutina?

Podané ruce

Mnoho „zdravých“ lidí si ani neuvědomuje, jak složitý je život v situaci, kdy nemůžete dělat každodenní obvyklé věci. Například - vstát ráno z postele, nasnídat se, umýt se, obléknout se a jít do práce či do školy. To je přece rutina... Co když to sám nezvládnou? Tyto starosti řeší i mnoho lidí v seniorském věku. Pokud se člověk ocitne v takové situaci, hledá pomoc.

Gerontologické dny Ostrava - 16. 10. 2015. Pracovnice organizace informují o poskytovaných službách.

Organizace Podané ruce - osobní asistence takovou pomoc nabízí. Působí v Moravskoslezském, Olomouckém, Zlínském a Jihomoravském kraji. Posláním organizace je umožnit lidem žít takovým způsobem, který se co nejvíce blíží běžnému životu, ideálně v domácím prostředí.

V současné době Podané ruce - osobní asistence nabízí své služby 7 dní v týdnu, 24 hodin denně. Asistenti/ky (kterých v řadách organizace působí přes sto) pomáhají klientům v domácnostech, ve zdravotnických a sociálních zařízeních apod. Nevykonávají činnosti za klienta, ale poskytují mu svou pomoc a podporu při vykonávání dané činnosti. V případě, že klient vůbec není schopen dané činnosti vykonávat, provádí asistent/ka vše podle jeho pokynů a představ.

Stále pracujeme na tom, aby naše služby byly kvalitní a na odborné výši, ale, aby nám neunikl ani lidský přístup a spolehlivost. Důkazem, že se nám to daří, jsou ohlasy našich spokojených klientů a jejich rodinných příslušníků. V příštím roce oslaví naše organizace již 15. výročí své existence. Kromě osobní asistence organizace poskytuje i služby canisterapie, což je dobrovolnická činnost, které se ve svém volném čase věnují školení psů, kteří se svými speciálně vedenými a testovanými psy. Společně přinášejí radost, pomoc a příjemné zpestření dne mnoha lidem.

Děkujeme za podporu i všem našim donátorům včetně Statutárního města Ostrava a městských obvodů Moravská Ostrava a Přívoz, Vítkovice, Hrabová, Poruba, Ostrava - Jih, Radvanice a Bartovice, díky kterým může projekt osobní asistence a canisterapie Podaných rukou pomáhat mnoha potřebným lidem.

Více informací o naší činnosti, kontakty a další údaje najdete na našich webových stránkách www.podaneruce.eu. Telefonický kontakt Bc. Hana Kovalská, DiS.: 777 011 934.

Bc. Jana Marková

Městská Rada seniorů Statutárního města Ostravy jednala se zástupci města

Na svém druhém společném zasedání, které proběhlo v pondělí 2. listopadu senioři navázali na program, který již dříve vypracovalo Koordinační centrum seniorů Ostrava. Primátor města rekapituloval závěry z minulého jednání. Práce na rozpočtu města pro rok 2016 postoupily natolik, že lze reálně očekávat schválení návrhu na posunutí hranice pro bezplatnou MHD v Ostravě ze 70 na 65 let. Vyžádá si to navíc náklady asi 30 mil. Kč (odhad).

V dalším jednání byl diskutován „Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017“, ke kterému byla přijata usnesení. Tento dokument mimo jiné ukládá vytvořit seniorské rady (se zástupci samospráv) v krajích a statutárních městech a zajistit informování seniorů. Tuto informační roli v Ostravě plní zejména zpravodaj Senior Tip a www.seniortip.cz

Formy spolupráce spočívají zejména v:

- Konkretizaci „Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017“ ve Statutárním městě Ostrava;
- aktivizace sociálních pracovníků obecních úřadů na řešení záležitostí, potřeb a zlepšení volnočasových možností seniorů ve spol. s místními seniorskými organizacemi;
- zapojení seniorů do řešení projektů a potřeb města;
- vytváření podmínek pro činnost seniorských organizací (pronájem klubových místností, finanční podpora);
- seniorské vstupné na kulturní a sportovní podniky dotované městem (konkretizovat pravidla).

Ing. Jaroslav Feix, předseda KCSO

Seniorem roku je Rajko Doleček

Již podeváté vyhlásilo město Ostrava v Nové radnici výsledky ankety Senior roku. Pro rok 2015 se jím stal **prof. MUDr. Rajko Doleček, DrSc.**, významná osobnost českého lékařství. Cenu převzal z rukou primátora Tomáše Macury.

Dalšími oceněnými byli Mgr. Jan Breník (70), jáhen římskokatolické církve v Mariánských Horách pomáhající nezištně starým a nemocným lidem doma i v penzionech, Mgr. Anna Buroňová (75), folkloristka, cvičitelka, autorka skladeb pro sokolské slety, Antonie Gorová (92), aktivní organizátorka akcí v DpS v Hladnovské ul. ve Slezské Ostravě, Lenka Kocierzová (65), malířka a básnířka, zakladatelka kulturního centra Dům u šraňků ve Vítkovicích, Jaroslav Málek (84), hudebník, zpěvák, propagátor poezie, organizátor besed pro seniory.

Podruhé v historii ankety byl oceněn klub seniorů. Z nominovaných se stalo vítězem občanské sdružení Společnost senior, které v Ostravě působí od roku 1999. Má široké pole působnosti při zapojování seniorů do pestré škály aktivit.

Cenu převzala předsedkyně sdružení Ing. Ludmila Holubová.

... pokračování za str. 1

Dvoupodlažní budova tvoří výškovou úroveň nižší urbanistický pendant ke Krohově budově DK. Sochy **Dětí** jsou z umělého kamene, podobně jako dělnické postavy na průčelí Domu kultury. Z hlediska zpracování i estetiky jde patrně o téhož autora.

Na náměstí SNP si lze ověřit, jak se rozvíjel koncept ideálního uzlu socialistické městské zástavby s tzv. občanskou vybaveností.

V. Fidrich, kašna Slunce, 1995, O-Zábřeh, Nám. SNP

Do samého středu náměstí - a skoro jako určitou sochařskou „výzvu“ - zasadil v roce 1995 **Václav Fidrich** kašnu **Slunce**. Spíše by jí slušel název **Slunění**, neboť v lehce vyvýšeném kruhovém bazénu o průměru 4 m se „rozvalují“ tři ženské akty. K tomuto možná nelichotivému vyjádření svádí zpracování postav: sochař zkombinoval objemově mohutné pískovcové tělesné tvary s bronzovými tvářemi a řadry. Můžeme zde hledat soulad přírodního balvanu s tělesnými fragmenty a střízlivě se pak ptát, nakolik se jejich autor chopil módních trendů 90. let, které se uplatňovaly třeba v reklamě ve snaze za každou cenu atakovat pozornost diváka. Každopádně můžeme porovnávat, jak se radikálně prosadila svoboda (bez ohledu na kvalitu) proti přísnému městskému plánování, kde si veřejné budovy a prostory žádaly jen určitý typ sochařských prací.

Socialistický estetický stereotyp, v němž byla fantazie odsunuta do pozadí, nebo překonána možností snadného výdětku (?), se uplatnil také v blízkosti dvou zábřežských škol. Speciální ZŠ Na Chruštině ulici byla otevřena ve školním roce 1952/1953 a pět let poté před ní umístil **bustu Jana Amose Komenského** už několikrát připomínaný sochař Vladislav Gajda. Tento Komenský byl jeden z několika ostravských a vícera severomoravských, které sochař vytvořil. Zábřežská podobizna - na rozdíl od téže v Komenského sadech - byla provedena v umělém kameni.

V. Gajda, J. A. Komenský, 1957, O-Zábřeh, ZŠ Chruštinova

A ještě další srovnání: **V. Fidrich** se objevuje už o dvacet let dříve než na centrálním náměstí jako autor pískovcového sousoší **Výchova / Učitel s dětmi** (1974) před zábřežskou Speciální základní školou na ulici Kpt. Vajdy. Skupina představuje kromě učitele národů další osvědčený tematický model, který se uplatňoval před školou - učitel nebo učitelka s dětmi. Zde jsou sedící postavy učitele a tří naslouchajících dětí soustředěny do pomyslné krychle původního vápencového bloku a posazeny na nízkém plintu. Skulptura ve své sevřenosti a sumární modelaci do obklákových objemů a jednoduše řezaných tvarů působí ztišeně, spíše jako dekorativní než ideově exponované dílo.

Rozsáhlý obvod na jihu Ostravy zaujímá kromě Zábřehu ještě katastr Hrabůvky, Výšovic a nejmladší Dubiny.

V. Fidrich, Výchova, 1974, O-Zábřeh, ZŠ Kpt. Vajdy

Všechny tyto části mají svá sochařská díla, jakkoli různé kvality. Kvality, stoupající v 60. letech a klesající s postupujícím časem do let osmdesátých. Ale to se ukáže v dalších možných procházkách, vydržíme-li spolu.

Marie Šťastná

Pozvánka na turistické vycházky s TJ VOKD Ostrava-Poruba

5. 12.
Hukvaldy - Kozlovice - Kubánkov - Hukvaldy
8:25 ÚAN (15 km)

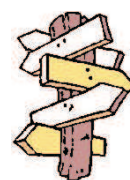
8. 12.
Zátiší - Klimkovice lázně - Poruba
8:36 MHD Vřesinská (15 km)

12. 12.
Brušperk... škvarek vaječiny. Sebou vzít chléb+slanina+vejce.
9:45 ÚAN (6 km)

15. 12.
Zátiší - Kyjovice - Zbyslavice - Klimkovice
8:36 MHD Vřesinská (15 km)

19. 12.
Kunčice pod Ondřejníkem - běžkový okruh Ondřejník
8:37 ČD Svinov (15 km)

22. 12.
Petřvald - Orlová - Doubrava - Lutyně
8:15 před OD Baťa na Masarykově náměstí v Ostravě (12 km)

26. 12.
Háj ve Slezsku... Štěpánský pochod
8:45 ČD Svinov (15/20 km)

29. 12.
Zátiší - Hrabyně - Přerovec - Štítina
9:06 MHD Vřesinská (15 km)

1. 1.
Halda Ema - Novoroční výstup
10:00 MHD Hranečnick (10 km)

16. 1.
Ostravice - Bučací potok - Pod Holubčankou - Čeladná (14 km)
8:26 ČD Svinov

Tip na vycházky: Rudolf Kubica
Více info na tel. číslo 602 466 856

Není kolo jako kolo

Možná jste si v létě také povšimli zajímavých jezdců na předválečných velocipedech v dobovém oblečení. Tuto akci - **VELOCIPEDISTÉ V OSTRAVĚ 2015** - pořádal Klub českých velocipedistů (KČV) v Hrabové. Registrace začala na hřišti v Hrabové. Pak se účastníci vydali ke kostelíku sv. Kateřiny v Hrabové, projeli sídlištěm Šídlovec a pokračovali po cyklostezce na Landek. Při cestě zpět se zastavili na Prokešově nám. a kolem Karoliny pokračovali zpět do Hrabové, kde v podvečer (29. srpna) zdařilou akci pořádně oslavili.

Zajímalo nás, kdo takovou akci zorganizoval a pátrali jsme, abychom se o ní dozvěděli více. Jak to vlastně s klubem velocipedistů v Ostravě je jsme se dozvěděli z úst nejpovolanějších - předsedy klubu pana **Jiřího Axmanna**.

Pane předsedo můžete nám přiblížit atmosféru setkání? A byla to první akce tohoto druhu? Odkud se sjeli účastníci?

Atmosféra setkání je vždy velmi vřelá, protože se setkáváme s přáteli a kamarády, kteří mají stejné zájmy jako my, tj. stará kola a jejich opravy, údržbu, shánění součástek a v neposlední řadě historii jako takovou. Tato akce byla naší druhou. Již v loňském roce jsme pořádali toto setkání, kterého se účastnilo 80 velocipedistů, letos již přijelo přes sto účastníků z celé ČR.

Určitě je také zajímavá historie vzniku klubu...

Klub českých velocipedistů v Hrabové vznikl v roce 1906 a působil do roku 1939, kdy byla nacisty zakázána jakákoliv spolková činnost. Poté byl obnoven po roce 1945, ale jen do roku 1948, kdy začalo slučování spolků. KČV v Hrabové vstoupil do Sokola Hrabová a formálně zanikl. Od roku 2003 pár nadšenců začalo v Hrabové jezdit na historických kolech a napadlo nás obnovit KČV v Hrabové. Sešli jsme se v lednu 2013 v Mitrovicích v restauraci "U Milky", kde jsme se dohodli na obnovení klubu.

Kolik členů má váš klub? A kdo se může stát členem?

Náš klub má v současnosti dvacet členů, ale na nejbližší valné hromadě přijmeme dalších pět zájemců.

Členem se může stát každý, kdo projeví zájem o historická kola, historii a aktivní přístup k chodu klubu. Pokud vlastní historické kolo do roku 1939 (předválečné), tak je to náš člověk.

Viděli jsme nejen krásná a naleštěná historická kola, ale také krásné dobové oblečení. Kde je sháníte?

Historická kola a součástky po aukcích, burzách, sběrných dvorech, ale i od dárců, kterým je líto vyhodit krásné staré stroje. Kdyby tak ty součástky co jsou nové vydržely jako ty staré, to by bylo super, např. pláště kol máme některé předválečné a jsou jako nové, zato nové nám vydrží jen jeden rok. Kdysi se dělalo kvalitněji a lépe, ale teď existuje jen pár výjimek. Některé oblečení a obuv jsou původní, zachovalé. Většinou máme oblečení šité podle původních střihů, nákresů a fotek. Dámy mají možnost si zapůjčit kostým v divadle.

Jaké je nejstarší kolo ve vašem klubu?

Kola máme předválečná tj. do roku 1939, a to Premier (Cheb), Waffenrad (Stayer), Stadion, Eska, Monta... a z Ostravy Brom a Včislák. V současnosti renovujeme kolo z Hrabůvky Včislák a kolo Premier z roku 1913, které bude asi nejstarší co zatím máme.

Jízda na vysokém velocipedu asi jednoduchá nebude, balancovat, držet rovnováhu... Je možné si jízdu na něm vyzkoušet?

Jízda na vysokém kole je minimálně o 50% těžší, než na normálním kole. Vysoko položené těžiště a s tím horší rovnováha, osa předního vysokého kola těsně před jezdce, která vede k pádům dopředu kolem osy. V neposlední řadě i neustálé šlapání (furtšlap) bez převodů a volnoběhu. Rozjezd je problematický a o zastavování ani nemluvě. Prakticky nejde zastavit na místě a hned, leda s pádem. Vyzkoušet si to může každý, ale jak se postaví vedle vysokého kola, tak většina ztratí odvahu.

Na jaké další akce se chystáte?

Náš klub se účastní akcí po celé republice. Letos jsme byli nejdál v Merklíně u Přestic na Battaglia cyklonostalgie (www.cyklonostalgie.cz), ve Zbraslavi u Prahy, Ždánicích na Hodonínsku, Biskupicích u Jevíčka (Haná) a na akcích v okolí - například - Studénka Polí nebo Bílovecké šlapátko.

ROZHOVOR

Letos ještě v listopadu pojedeme do Telče, kde převezmeme předsednictví Obnovené České Ústřední Jednoty Velocipedistů (OČÚJV), která nás zavazuje v roce 2016 uspořádat celorepublikové setkání velocipedistů v Ostravě (přibližně 250 účastníků v dobovém oblečení na velocipedech, listopad 2016).

Na činnost klubu jsou potřeba také finanční prostředky. Kde je sháníte?

Tím, že máme klub zaregistrován, tak můžeme dostávat dary a schválené granty na náš účet. Jsme tomu velice rádi a tímto děkujeme. Přispívá nám obec Hrabová, město Ostrava, letos Skupina ČEZ a dárci firmy VB servis, YOGI kola. Příspěvky jsou buď finanční, nebo věcné. Každým rokem sháníme finance jak se dá. Neustále hledáme hlavního sponzora našeho klubu, kterému nabízíme účast na jeho firemních akcích, logo na našem oblečení, propagačních materiálech, webových stránkách klubu. To, že jsme vidět kde přijedeme ať si čtenáři zhodnotí sami.

Čtenářům SeniorTipu přeji příjemné strávené dny a zvu je na shlédnutí našeho celorepublikového setkání v Ostravě. (Datum včas upřesníme).

Za rozhovor děkujeme Jiřímu Axmannovi, předsedovi KČV v Hrabové.
Ludmila Holubová

INSPIRACE

Komorní scéna Aréna boduje u seniorů

Komorní scéna Aréna v Ostravě (KSA) zahájila v září 2015 realizaci projektu, který je skutečně jedinečný. Nazvala jej **Divadlo roku zve seniory**. Akci finančně zaštitila, v rámci grantu Podpora regionů, Nadace ČEZ. Tímto mohlo divadlo nabídnout zdarma vstupenky pro starší generace milovníků divadelního umění. Mezi ně patří i členové ostravské městské organizace Svazu důchodců ČR. První představení, které měli možnost zhlédnout v rámci uvedeného projektu, byla známá komedie "Hráči" od ruského autora Nikolaje Vasileviče Gogola. Mnozí senioři letos v září usedli do hlediště Komorní scény Aréna poprvé. Byli velmi překvapeni nekonvenční atmosférou divadla a blízkým kontaktem s herci. Inscenace se velmi líbila.

Projekt dále pokračuje a zájem o inscenace KSA je ze strany seniorů stále větší.

V říjnu získali senioři lístky na inscenaci hry Tomáše Vůjtky, nazvanou "Slyšení". Toto divadelní představení o strýci genocidy Židů - Eichmannovi, je nevšedním způsobem přimělo k zamyšlení nad evropskou historií, která zasahuje i do současnosti. Už tehdy se mnozí těšili na listopadovou návštěvu divadla - na titul "S nadějí, i bez ní". Autor hry - opět Tomáš Vůjtek, v ní přibližuje životní osudy Josefy Slánské, vdovy po popraveném prvním tajemníkovi KSČ Rudolfu Slánském. Postavu Josefy hraje Alena Sasínová-Polarczyk, v této roli nezapomenutelná.

"Do projektu se později na podzim zapojila i ostravská Společnost senior a velká skupina zájemců z Hladkých Živic", uvedla ředitelka divadla Renáta Huserová.

Díky setkáním s úspěšnými inscenacemi uvedenými v rámci projektu se většina návštěvníků - seniorů také dozvěděla, že KSA je nejmenším a nejmladším ostravským divadelním souborem, jenž se za dvacet let existence dostal na špičku českého divadelního světa. Potvrdila to především prestižních ocenění - Ceny Thálie, Ceny Alfréda Radoka, Ceny Českého divadla, Cena Marka Ravenhilla aj., které scéna obdržela v několika uplynulých letech. Získala i titul Divadlo roku 2013, určený pro nejlepší divadelní soubor v České republice.

Zdá se, že projekt "Divadlo roku zve seniory" přesáhne do počátku roku 2016. Je třeba dodat, že KSA kromě vstupenek nabídla zdarma i odvoz na představení a zpět domů těm, kdo mají ztížené podmínky při dopravení se na představení či nemají nikoho, kdo by je doprovodil. I to je nápad, který si zaslouží veliké díky.

Text a foto: Eva Kotarbová

Historický kalendář Ostravska

Říjen - prosinec

8. října 1915 moravské místodržitelství v Brně vydalo nařízení, kterým se v politických okresech Moravská Ostrava, Místek, Nový Jičín a Hranice zakazuje výčep a drobný prodej lihových nápojů. V obcích, kde jsou horní těžířstva, se nesměla horníkům prodávat kořalka půl hodiny před koncem směny a hodinu po skončené směně.

18. října 1990 v 16:10 hod. došlo v závodě Barbora Dolu 1. máj v Karvině k výbuchu, který zasáhl pracoviště ve sloji Prokop. Havárie si vyžádala 30 obětí na životech, 2 horníci byli zraněni těžce a 7 utrpělo méně závažné úrazy. Poslední oběť byla nalezena až 191. den náročných záchranářských prací. Sloj Prokop v 5. kře byla zařazena do kategorie slojí s nebezpečím důlních ořesů a byla náchylná k samovznícení. V 16:23 hod. bylo celé osazenstvo dolu odvoláno signalizací. Z celkového počtu 245 pracovníků nevyfáralo 32 pracovníků. Záchrané práce prováděné četami Hlavní báňské záchrané stanice v Ostravě-Radvaních a ostatních dolů OKR, řídila havarijní komise složená z vybraných báňských odborníků za přímé účasti a odborného dozoru zástupců státní báňské správy. Nouzový režim probíhal od 18. října 1990 do 26. dubna 1991. K vyproštění zbývajících devíti pohřešovaných musela být vyražena nová důlní díla v délce asi 500m. Příčinou havárie byl výbuch metanovzdušné směsi.

23. října 1915 provedla policie prohlídky skladišť různých speditérů, obchodníků a kšeftářů. Byly objeveny stovky metrů mýdla, špeku, sádla, cukru atd. Speditér Nacher měl uschováno 24148 kilogramů mýdla a 15 beden špeku, speditér Jellinek 20625 kilo mýdla a 1353 kilo špeku, speditér Schiller 4 vagóny mýdla, 1000 kilo kávy a 6000 kilo různých jiných poživatin. Burzou, kde se prováděly obchody, byla kavárna Union v Moravské Ostravě (na hlavním náměstí v bezprostředním sousedství radnice). A to bylo v době, kdy ani potravinové lístky nezaručovaly, že kupující deficitní zboží obdrží.

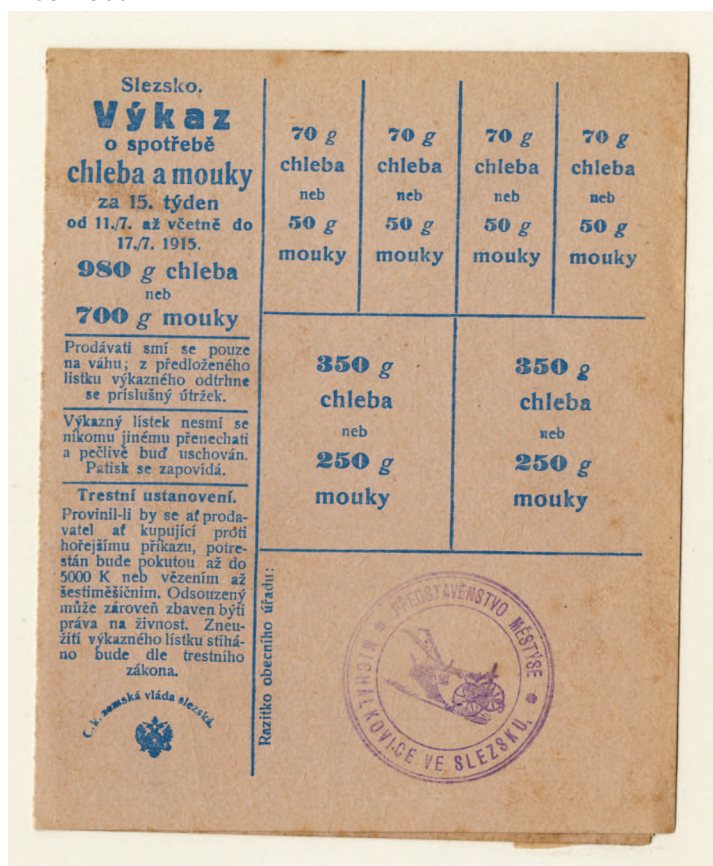

1. listopadu 1990 ve čtvrtek byla první den uvolněna bez omezení česko-polská hranice. Po čtyři dny v době svátku Památky zemřelých bylo otevřeno celkem 10 přechodů, z toho 7 pro malý pohraniční styk. Po více než deseti letech nebyla po našich ani polských občanech vyžadována "pozvání" vydávaná a ověřovaná úřady. Největší nápor zažil hraniční přechod v Českém Těšíně, kterým jen za sobotní dopoledne prošlo do Polska 9 tisíc našich občanů a v opačném směru 7 tisíc Poláků.

4. listopadu 1915 v Berlíně zemřel manažer, hutník Emil Holz (narodil se 10. dubna 1840 ve Stuttgartu). Mezníkem v jeho životě se stalo v polovině 70. let přijetí nabídky Vítkovického horního a hutního těžířstva a přechod do Vítkovických železáren, nejprve jako vedoucího hutního provozu, později jako generálního ředitele. Prvním úkolem bylo modernizovat zastaralý vysokopecní provoz. To se mu postupně podařilo, neboť za 23 let působení v železárnách se produkce vysokých pecí zvýšila na desetinásobek. Jeho zásluhou byla ve Vítkovických železárnách mimo jiné provedena jedna z prvních thomasových taveb na kontinentě. S tím souviselo i Holzovo úsilí o rozšíření rudné základny Vítkovických železáren. Získal rudné doly v Maďarsku, Slovensku a Švédsku. S jeho jménem je též spojena reorientace železáren na válečnou výrobu, zejména pancéřových desek pro loďstvo. Holz byl přesvědčený německý nacionalista, silně se angažoval v germanizaci Vítkovických železáren i obce Vítkovic. Vysloužil si tím málo lichotivou přezdívku "vítkovický Bismarck".

16. listopadu 1915 okresní hejtmánství v Moravské Ostravě vydalo vyhlášku, kterou se zakazuje výroba šlehačky a podávání mléka v kavárnách a hostincích. Důvodem byl nedostatek čerstvého mléka na trhu.

21. listopadu 1615 je datována listina kardinála Dietrichštejna, kterou městu Příboru potvrzuje všechna práva a privilegia, uděluje mu městský znak a právo pečtit červeným voskem. Díky mimořádné přízni olomouckého biskupa kardinála Františka Dietrichštejna získal Příbor během krátké doby mnoho výhod. Bohužel tomu bylo na úkor Moravské Ostravy. Kardinál ztratil k Ostravským důvěru, protože ve městě došlo k nepokojům a náboženským rozporům. Když v roce 1617 pronajal celé hukvaldské panství městu Příboru, stala se příborská městská rada fakticky pro Moravskou Ostravu vrchností. Vzhledem k tomu, že Příborští v Moravské Ostravě také vybírali mýto, měli pod svým dohledem prakticky vše, co se v městě dalo. V té době již také Příbor předčil Moravskou Ostravu svou velikostí. Měl 250 domů, zatímco Ostrava jen 211.

31. listopadu 1915 byla oznámena rekvizice zvonů na Moravě. V olomoucké diecézi bylo z 2500 zvonů zničeno a použito na válečné účely 722.

← Rekvizice postihly všechny zdejší kostely a za obět jim padly i zvony z 16. a 17. století (zvon z roku 1558 ve Staré Bělé a tzv. mariánský zvon z kostela sv. Václava v Moravské Ostravě). Smutného osudu nebyl uchráněn ani 1091 kg těžký zvon Marie v Hrabůvce, opatřený obrazem císaře Františka Josefa I. s korunou a vavřínovým věncem, odlitý na památku 60. výročí jeho panování pražským zvonařem Arnoštem Diepoldem v roce 1910. Pro svou velikost a váhu byl rozbit přímo ve věži.

10. prosince 1915 vydalo moravské místodržitelství v Brně výměr, kterým se rozpouští Česká obec sokolská v Praze. V odůvodnění se uvádělo, že tento spolek udržoval před válkou čilé styky se Srbskem a s Ruskem, se kterými je Rakousko-Uhersko ve válečném stavu. Jako trestný čin bylo shledáno spojení spolku se severoamerickými českými sokolskými jednotami, které se dopouštěly protirakouské propagandy.

16. prosince 1715 se k Moravské Ostravě přiblížil orientální mor, který od roku 1713 řádil v českých zemích a kterému padly za obět desetitísíce lidí. Ten den byly z úřední moci uzavřeny městské brány, město bylo obklíčeno vojenským sanitním kordonom a všechny východy z města byly přísně střeženy. Vojenské oddíly stály také v Polské Ostravě, jejíž obyvatelstvo nemělo na moravskou stranu přístup. Mor se v Ostravě rychle šířil a obyvatelstvo, které zůstalo v uzavřeném městě, bylo ponecháno svému osudu. Teprve tuhé mrazy zastavily jeho řádění. Zvláštní komisaři dohlíželi na čištění zamořených obydlí a na likvidaci bytového zařízení i oděvů, které se hromadně spalovaly. Teprve po těchto sanitárních opatřeních byl odvolán vojenský kordon, jenž také utrpěl velké ztráty, a bylo dovoleno nastěhovat se do domů označených křížem, ve kterých vymřeli všichni obyvatelé. Celkový počet obětí moru ve městě není znám, obyvatelstvo však bylo zdecimováno. Tak např. ze soukenických mistrů, kterých bylo na počátku 18. století na 70, zbylo na živu jen 15.

PhDr. Antonín Barcuch

Jen trošku pootevřu okénko...

V únoru letošního roku skončila poslední výstava pětileté udržitelnosti projektu *Revitalizace výstavních prostor Ostravského muzea* (OM získalo finanční podporu z EU). Výstava Od Alexandra k Tamerlánovi s podtitulem válečné výpravy na Hedvábné cestě byla skvělá. Předměty ve výstavě byly zapůjčeny z celé Evropy - jako například zlatý poklad z maďarského Szegedu, římská přilba s maskou z 2. století z bulharské Staré Zagory, přilby z Norimberku, ze Zagrebu, z několika muzeí v Polsku a k tomu řada zajímavých příběhů. A v mžiku naplněné autorské komentované prohlídky, zejména ve večerních hodinách, měly velký úspěch.

Dětem se zase moc líbila „příroda“ z Košic. Její část, nazvaná Koukejte děti, kdopak to letí, s interaktivním programem ukázala vše, co je známo o oblíbeném ptákově našich luk - o čápovi.

Pak se střídala japonská historie a kultura s korejskou a do toho Mezi nebem a zemí - hory a velehory očima známých fotografů a horolezců.

Pro mě samotnou je překvapení osoba a hlavně dílo Jana Obšila. Kolik je „ho“ v Ostravě a jakou stopu zde zanechal. K výstavě Tři obzory Jana Obšila je překrásný katalog.

No a konec roku bude věnovaný dětem. Nemyslím tím ale naše tradiční „andělské“ tvůrčí dílny. Ty chystáme už automaticky a budeme vyrábět s dětmi i dospělými velmi pěkné věci, vhodné jako dárečky. Ve spolupráci s Muzeem Boženy Němcové v České Skalici otevřeme výstavu, věnovanou už méně známé kapitole života Boženy Němcové a dozvíme se o jejím životě a dětech.

Ve druhé části našich výstavních prostor představíme ikony. Máme jich několik ve svých sbírkách a vloni jsme prostřednictvím obvodu Moravská Ostrava a Přívoz získali osm dalších. Doplníme to zápůjčkami z našich muzeí a bude pěkná výstava pro čas vánoční.

Do muzea k nám chodí návštěvníci všech věkových kategorií. Od těch nejmladších po nejstarší. Neobejdeme se bez školáků a neobejdeme se ani bez našich seniorů. Zvláště ti ze Společnosti senior nechybí na žádné vernisáži, navštěvují každou naši výstavu a nejen to, jsou pravidelnými účastníky našich přednášek a besed, mnozí z nich i v rámci Univerzity třetího věku nebo v rámci cyklu přednášek, které pořádáme spolu s Archivem města Ostravy.

Už se připravujeme na rok 2016 a doufáme, že přízeň návštěvníků bude zachována, ba co dím, že jich do muzea přijde mnohem víc.

Jen trošku pootevřu okénko, abych nalákala...

Velkou událostí bude určitě výstava s pracovním názvem Cesta koření. Bude další ukázkou toho, jak může spolupracovat botanička s historikem. A já už teď vím, že se bude na co podívat a chystá se spolupráce napříč Evropou.

Na konec roku 2016 pak chystáme výstavu, o které nebudu prozrazovat nic - jen to, že předměty budou v ČR vystaveny poprvé a že v rámci výstavy alespoň „trošku“ připomeneme výročí narození Karla IV. Myslím, že není co dodávat.

A besedy, přednášky, houbarské poradny - no prostě naše celoroční aktivity budou v roce 2016 určitě minimálně ve stejném rozsahu jako letos. A možná vymyslíme i něco nového. Těšíme se na Vás !!!

Sředitelkou Ostravského muzea RNDr. Jiřinou Kábrtovou
si povídala Marie Kalinová

Dvoustránka Krajské rady seniorů

Ohlédnutí za aktivitami seniorů Moravskoslezského kraje v roce 2015

Ve dnech 16. až 18. října se na ostravském výstavišti Černá louka uskutečnila výstava

Život bez bariér

na které se Rada seniorů České republiky aktivně prezentovala. Kromě představení a prezentace Doby seniorů a ostravského SeniorTipu senioři předvedli co dovedou v oblasti kulturních a rukodělných činností. Havířovské kluby, ostravské organizace Svazu důchodců ČR, kluby sdružené v Koordinančním centru seniorů Ostrava - kolektivní členové krajské Rady seniorů - a jednotlivci prezentovali své výrobky.

Prezentace - Havířovské kluby.

Prezentace rukodělných prací seniorů.

Taneční a pěvecké soubory a skupiny se v rámci **Přehlídky uměleckých dovedností seniorů** prezentovali více než 6ti hod. programem, ve kterém vystoupil pěvecký soubor z Pržna, Statis Prusalis se svým souborem, taneční skupina Mažoretky z Horní Lhoty, taneční skupina Country Girls z Petřkovic, taneční skupina Beseda z Ostravy, soubor Novobělské babičky se svým pásmem písní a scének. ➔

Setkání u příležitosti Mezinárodního dne seniorů - Frýdlant n. O.

Touto cestou děkujeme městu Frýdlant nad Ostravicí a Moravskoslezskému kraji za finanční, morální a hmotnou podporu setkání. Senioři z celého kraje přivítala starostka města paní RNDr. Helena Pešatová. Poděkování patří i místnímu klubu seniorů a jeho akční skupině v čele s paní Ludmilou Wojnarovou.

MDS: Na závěr kulturního programu si některé páry i zatancily... ▼

Život bez bariér: vystoupení tanečního souboru Beseda z Ostravy - Poruby.

Moravskoslezského kraje

Rada seniorů MSK

Moravskoslezský kraj

Nejaktivnější seniorské kolektivy 2014-2015

Ze seniorských kolektivů, klubů a organizací, které se zapojily do kampaně „hledáme nejaktivnější seniorské kolektivy“ byly vyhodnoceny a oceněny:

- Seniorský klub Bohumín
- Klub učitelů seniorů města Havířova
- Městský klub důchodců Havířov
- Svaz důchodců ČR, MO Ostrava
- Senior klub Palkovice
- Společnost senior, z.s.
- Klub důchodců Střítež
- Sdružení seniorů OSŽ při ZO OSŽ Ostrava - ŽST
- SENIORS, organizační centrum Ostrava

Všem uvedeným kolektivům blahopřejeme !

Výšlap na Lysou horu

Klub senzačních seniorů Lučina uspořádal již 10. ročník tradičního výstupu a setkání občanů na Lysé hoře. Setkání proběhlo na Tatrské vyhlídce, kde kromě podpisu do klubové vrcholové knihy výstupu proběhlo společné fotografování s nově zhotovenou vlajkou.

Setkání proběhlo, jako součást 57. ročníku Bezručova výplazu a účastníci si měli možnost koupit kromě domácích koláčů, také pamětní list výplazu. Nikdo ze seniorů si nenechal ujít návštěvu nově vybudované chaty českých turistů, chatu

Petra Bezruče a nahlédnout do interiéru chaty. Příjemně překvapila také okolní úprava chaty včetně malé sakrální stavby s katolickým křížem od rodiny Šmírových z Ostravy.

Část účastníků také navštívila skautskou mohylu Ivačena, která je památníkem popravených skautů na samém konci války a kterou čeká celková rekonstrukce.

Letošní výstup se opět vydařil nejen díky pěknému počasí, ale i dobré partě a navozené příjemné atmosféře.

Za klub senzačních seniorů LUČINA Jaroslav Mokryš

Špička výboru pro sociální politiku Poslanecké sněmovny jednala v Ostravě

RSČR usiluje o přijetí zákona o seniorech. Paragrafovaný návrh připravil předseda RSČR Z. Pernes, a nyní bude na poslancích a senátorech, jak k přijetí zákona přistoupí. Jedním z prvních kroků před projednáním

v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky bylo projednání paragrafového návrhu zákona na pracovním setkání zástupců předsednictva Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje s místopředsedy výboru pro sociální politiku Poslanecké sněmovny Pavlínou Nytrové (ČSSD) a Miroslava Opálky (KSČM) - poslanci za Moravskoslezský kraj, které se uskutečnilo v sídle Krajské rady Moravskoslezského kraje.

Už víme, co budeme dělat v příštím roce

Krajská rada seniorů Moravskoslezského kraje (KRS) na svém 6. zasedání schválila Plán práce KRS na rok 2016, ve kterém vytýčila oblasti své činnosti. Kromě organizačnické práce jmenujme připravované aktivity pro seniorské organizace našeho kraje, jako například sportovní a branné hry, přehlídku uměleckých dovedností a setkání u příležitosti Mezinárodního dne seniorů.

Tradičně jsme vyhlásili kampaň „hledáme nejaktivnější seniorské organizace“, nově též kampaň „hledáme obce/města seniorům nejpříznivější“.

Celý plán práce najdete na webových stránkách KRS (www.ms-seniors.cz). Tamtéž budeme průběžně informovat o jednotlivých aktivitách. Kluby, které nemají přístup na internet, nechtě se spojit se svým obecním úřadem a požádat o pomoc, určitě jim vyhoví.

Pionýrský tábor

Ne, nejedná se o omyl, ani zde nenajdete informace pro vnoučata. Společně s Ostravským organizačním centrem SENIORS Krajská rada seniorů pořádá pionýrský tábor pro SENIORY!

Tábor se uskuteční v poslední dekádě měsíce června 2016 v povodí řeky Moravice. Program bude shodný jako na dětských táborech, jen bude ovlivněn možnostmi jeho účastníků - seniorů.

Přihlášku a pokyny naleznete na webových stránkách krajské rady (www.ms-seniors.cz). Kdo nemá internet, může si o přihlášku napsat na adresu krajské rady (viz níže).

Nabídka

Krajská rada seniorů navázala výhodnou spolupráci s některými hotely a léčebnými zařízeními v Tatrách a v Pišťanech, a pro Moravskoslezské seniory smluvně vyjednala finančně zvýhodněné relaxační, ozdravné a oddechové pobyty.

Jednotlivci i kolektivy se mohou hlásit k zářijovému pobytu v hotelu Morava ve Vysokých Tatrách nebo k pobytům organizovaným po celý rok v hotelech a ubytovacích zařízeních v Pišťanech, s možností absolvování léčebných a rehabilitačních kůr v tamních lázeňských domech.

V nadcházejících dnech budeme vyjednávat o vhodných pobytových místech v České republice a též na Jadranu.

Na webových stránkách krajské rady v rubrice SENIORSKÁ DOVOLENÁ-REKREACE-REHABILITACE najdete konkrétní nabídky a pokyny, jak se k pobytu přihlásit. Platí jedna zásada - kdo dřív přijde, ten si lépe vybere !

KRAJSKÁ RADA SENIORŮ MSK

www.ms-seniors.cz

Sídlo: U Tiskárny 1, 702 00 Ostrava

tel: 721 515 012 E-mail: krajska.rada@ms-seniors.cz

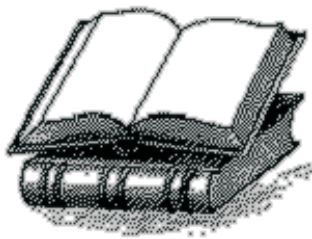

Váš příběh

Pamětníci, vzpomínejte! Vzpomínky, které si nosíme v hlavě mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda odcházet-li do nekonečna s námi, aniž by zkušenosti, poučení i radost byly odevzdány jiným. Do jednoho příběhu se teď s námi začtete...

Moje vzpomínky na 2. světovou válku - Do války narozená

Když jsem na začátku září roku tisícího devítistého třicátého devátého otevřela poprvé oči a rozkřičela se na svět, byl ten chudák SVĚT už zatažen do ničivé války trvající po celé moje rané dětství. Bylo mým štěstím, že ty naše šestitisícové Oslavany ležely

poněkud stranou a já se o válce dozvěděla vlastně až na jejím konci, když se k nám přibližovala fronta, Němci utíkali a my se před bombardováním schovávali do strýcova sklepa.

Pamatuji se, jak jsem se krčila mamince v náručí a ani nedýchala strachy, když se na schodech ozvaly okované boty, dveře do sklepa se rozletěly a na nás mířil samopal. Když pak ten voják promluvil, slyšela jsem poprvé měkkou ruštinu. Ani nám tehdy nevadilo, že nám Rusové „osvobodili“ i demižonek slivovice, ten druhý měl táta dobře schovaný.

Vedle u tety Konečné měli velký dvůr, široký průjezd a půl domu prázdného, tak se jim tam nastěhovali osvoboditelé. Byli to kozáci se svými koňmi a nám dětem s očima navrch hlavy voněli nejen stáji, ale i dálkami. Spřátelili jsme se s nimi a zažili velké dobrodružství, když nás na svých koních vozili po ulici a skákali s námi přes barikádu. Pak jednoho dne zmizeli a bylo skoro po válce.

Byla jsem malá a neuvědomovala jsem si nebezpečí. Zvědavost hloupoučkého děcka je silnější než všechna rodičovská varování. Bylo pro mne velikým dobrodružstvím vydat se po leteckém náletu na místo, kam dopadla za humna bomba, protože kluci tam taky chodili a pak se chlubili střepinami, které nasbírali. Prošmejdila jsem snad každý kousek země a vítězoslavně si v zástěrce přinesla ten válečný poklad. Byla ho polovina krabice od bot a roztrhaná zástěrka, střepiny byly velice ostré.

Docela jasně se mi také vybavuje, jak sedíme s Jirkou u nás v kuchyni za stolem, nosy sotva nad stolní deskou. Maminka stojí u plotny a smaží karbenátky. Krásně voní a my se už nemůžeme dočkat, až dostaneme na talíř tu první, nejdobřejší. A najednou se do toho voňavého očekávání ozve vytí sirény a blížící se temné hučení bombardérů. Maminka se vrhla ke mně, babička zase k Jirkovi, strhly nás každá do jednoho rohu kuchyně a držely skrčené v náručí, dokud neodhoukali konec náletu. Na karbenátkách jsme si vůbec nepochutnali, protože ty zatím na pánvičce úplně zuhelnatěly. Rádi jsme je oželeli, jen dost dlouho trvalo, než se vyvětral pach spáleniny.

A to je vlastně všechno, co si pamatuji z válečných událostí. Později mi rodiče vyprávěli, co zažili strachu, když do domu vtrhla německá hlídka. Někoho hledali, bylo to v době stanného práva. Babička na ně spustila německy, vojáci se uklidnili a odešli. A v noci se vytáhlo ze skříně, kde bylo schováno pod haldou šatů, rádio a poslouchaly se zakázané stanice.

Válka skončila a tři měsíce poté mi maminka přinesla z nemocnice sestřičku. Dostala jméno Drahomíra, protože mír nám všem byl skutečně drahý. Strašně jsem se na ni těšila, jenže jsem na ni nesměla ani sáhnout, natož ji pochovat. Rodiče se báli, že bych to miminko mohla upustit. I když mne to mrzelo, byla jsem trpělivá a čekala, až trochu povyroste, což jsem několikrát za den chodila kontrolovat. Proto jsem brala jako zradu, že moji sestřičku klidně dali pochovat jen o něco starší sestřence Janě, která k nám přijela na návštěvu.

Přepadl mne strašný pocit nespravedlnosti a lítost byla tak veliká, že jsem se nemohla ani nadechnout, jak mne slzy tlačily v hrdle. Nikdo si ani nevšiml, že jsem se pokořená odšourala do světnice pod stůl. Tam na mne aspoň nebylo vidět, protože ubrus sahal skoro až na zem. Tam jsem se mohla konečně rozplakat a vzlykala jsem tak dlouho, až jsem vyčerpáním usnula.

Z raného dětství své sestry si toho moc nepamatuji. Začala jsem chodit do školy, běhala po venku se svými kamarády a večer jsem padla do postele jako kámen do vody. Radost z toho, že ji mám, se rozplynula, vyplakala jsem ji tehdy pod stolem. Rozdíl šesti let mezi sourozenci je dost velký, už jsem nebyla „maminčin ocásek“. A protože jsem neustále slyšela, že jsem starší a mám tedy být moudřejší, dělala jsem spíš všechno na truc. Jak jsem si měla srovnat v hloupoučké hlavičce, že babička Drahušku houpá v klíně a zpívá ji, když mne ani nepohladila a říkala mi, že holky nemá ráda, protože měla samé kluky?! A když jsem se chovala jako kluk, strkala ruce do kapes a pískala jako na lesy, zlobila se a říkala mi, že Panenka Maria pláče, když pískám. Proč jsem já nesměla mít doma koťátko a jednoho dne jsem je našla mrtvé pod schody na půdu, odkud je babička vztekla skopla dolů?! Proč se na mne zlobili, když jsem brečela na posledním schodu a křičela, ať mě jde taky kopnout, když mne nemá ráda?! Už jsem velká holka, už to nebolí.

Marie Zieglerová

* * *

Jak vnímám svou babičku

Svou babičku vnímám jako starou, baculatou, starostlivou, citlivou, milou a aktivní ženu. Starou, protože je v důchodě od doby, kdy jsem byla maličká. Baculatou proto, že je malá a baculatá. Starostlivou, protože se stará o všechny členy naší rodiny. Citlivou, protože cokoliv jí kdo řekne si bere k srdci. Milou a aktivní protože i přes svůj vysoký věk je neustále v pohybu.

Když jsem byla malá, trávil jsem s ní všechny víkendy, svátky a prázdniny. Chodily jsme spolu ven na procházky a babička mne prováděla po krajině. Ukázala mi všechna krásná místa v okolí. Když bylo škaredé počasí, tak mi zase vyprávěla různé příběhy, které se udály v době, kdy jsem ještě nebyla na světě. Před spaním mi četla pohádky, později jsem je babičce četla já. Než jsme usnuly, tak jsme si vždy povídaly. Ráno mě vždy nechávala spát tak dlouho, jak jsem chtěla. Neustále se o mě starala a snažila se, abych se měla co nejlépe. V té době jsem si myslela, že to tak bude pořád. Ale teď tomu tak není, jsem starší. Trávím teď více času ve škole a pak s kamarádkami.

Babička však pro mě stále zůstává blízkým člověkem. Troufám si říci, že tím čím jsem, je také zásluhou mé babičky. Jsem její jediná vnučka. Nikdy jsem ji ničím nezklamala a dělám jí radost svými výkony ve škole.

Teď mě právě napadlo, že bych mohla babičce zavolat a zeptat se jí, jak se jí daří.

Daniela Švrčková, ZŠ Polanka nad Odrou

Souznění - 2015

17. ročník

**10. - 13. 12. 2015 – Václavovice,
Frýdek-Místek, Kozlovice
(Beskydy), Ostrava**

Souznění je multižánrový festival. Nejen folklorní, duchovní a autorská hudba naplní v čase předvánočním prostory kostelů, koncertních sálů a exteriéry. K této ojedinělé akci neodmyslitelně patří i umělecká řemesla, výstavy a lidová gastronomie. Během čtyř dnů nabídne festival bohatý sváteční program.

Slavnostního zahájení festivalu se 10. prosince ujmou v kostele sv. Václava ve Václavovicích Hana a Petr Ulrychovi se skupinou JAVORY.

11. prosince se festival přesune do farního kostela sv. Jana a Pavla ve Frýdku-Místku, který bude patřit duchovní hudbě. Novodobou rekonstrukci barokního cyklu podle nově nalezeného dobového tisku Loutny české Adama Václava Michny zde představí soubor ENSEMBLE INÉGAL.

12. prosince se koná tradiční Vánoční jarmark v Kozlovicích plný lidových řemesel, regionálních i zahraničních pokrmů s koštěm vybraných nápojů.

Závěrečný den festivalu bude patřit Ostravě. 13. prosince se v Domě kultury města Ostravy v 18. hod. koná slavnostní Galakonzert.

Čtvero ročních období 2015

(zimní část)

Zimní část 8. ročníku koncertního cyklu Čtvero ročních období nabídne koncerty, které svým programem navodí posluchačům atmosféru blížících se Vánoc.

Úvodní koncert patří baroknímu souboru Ensemble Inégal pod vedením Adama Viktory. Představí se 10. prosince v 18 hod. v kostele Svatého Ducha v Ostravě-Zábřehu.

Sobota 19. prosince v 18 hod. v kostele sv. Václava v Ostravě přinese posluchačům neméně zajímavý program. Uvede díla jak světově proslulých barokních mistrů Johanna Sebastiana Bacha, Georga Friedricha Händela, Josepha Haydna, tak i českých - Jana Křtitele Kuchaře, Františka Xavera Brixioho a Jakuba Jana Ryby. Skladby zazpívá jedna z našich nejlepších sopranistek Eva Dřízgová-Jirušová, na housle bude hrát Alena Čechová a na varhany je doprovází Petr Čech.

Výstavní síň

Sokolská tř. 26, Moravská Ostrava

HANA PUCHOVÁ
26. 11. - 15. 1. 2016

Malířka a ilustrátorka je absolventkou ateliéru ilustrace a grafiky profesora Jiřího Šalamouna na VŠ uměleckoprůmyslové v Praze (1997).

I když vychází ze školení ilustrátorky, dokázala si v malbě vytvořit vlastní specifický originální styl. Maluje s psychologickou přesvědčivostí a výstižností to, co důvěrně zná - portréty přátel, jejich prostředí či netradiční zátiší.

Otevřeno: Po - Pá 8 - 17 hod.

Národní divadlo moravskoslezské

Sváteční den 28. říjen, ozdobila na ostravském jevišti NDM česká klasická opera Bedřicha Smetany "Prodaná nevěsta". Odpolední představení bylo opět vyprodáno a tak se zase potvrdil fakt, že lidem česká klasika, třeba nádherná, libozvučná hudba Smetanova chybí. Radost měli dospělí, jejich děti, ale spousta pamětníků - těch, kteří pamatují klasické opery bez modernizace, která na jeviště do osmnáctého století vkládá třeba počítače, motorky, nebo jinou techniku a minimum kulis.

Prodaná nevěsta, která vznikla v Ostravě v režii Iliji Racka, měla už 45. úspěšnou reprízu. Smetanova hudba pod taktovkou známého ostravského dirigenta Jana Šrubaře zněla překrásně a někdy vřhávala i slzičky do očí. Návštěvníky do divadla přilákali sólisté i překrásné sbory, které se na tomto představení prostě "vytáhly". Škoda, že takových oper v klasickém podání NDM nezařazuje více. Pro mne to byla po mnohem shlédnutí této opery nejkrásnější "Prodanka" v Ostravě.

Díky!

Hana Kuchařová

Ostravské muzeum

Masarykovo nám. 1, Ostrava

(10. 12. 2015 - 28. 2. 2016)
**Osudy potomků Boženy Němcové
ve fotografii**

Ty děti mně největší starost dělají - je název výstavy, který je odvozen ze závěru dopisu Josefa Němce, který psal své ženě na přelomu let 1856/1857 z korutanského Villachu. Dopis, který je dnes uložen v archivu Muzea Boženy Němcové v České Skalici, ilustruje upřímný zájem, který oba manželé věnovali po smrti nejstaršího Hynka svým třem dospívajícím dětem.

Na této netradiční výstavě se pomocí fotografického příběhu dozvíme, že dramatický život, který v její době nebyl obvyklý, žila nejen Božena Němcová. I její děti a někteří vnuci prožili životy, které za sebou zanechaly nerasmazatelnou stopu - ať už materiální nebo duchovní.

Toto a mnoho dalšího zajímavého nabídne nevšední výstava návštěvníkům Ostravského muzea více než 60 panelů s texty, fotografiemi a ilustracemi, které mapují život Josefa Němce a jeho všech čtyř dětí. Přibližuje nám i osud některých vnoučat, zejména Marie Záhořové-Němcové, učitelky, sociální pracovnice a zakladatelky YWCA. Expozice ukazuje, že i jednotliví členové rodiny Boženy Němcové byli vzrušujícími a inspirujícími osobnostmi.

Autorkou výstavy je Mgr. Yveta Dörflová z Památníku národního písemnictví v Praze, který je spoluorganizátorem výstavy společně s Muzeem Šechtl & Voseček v Táboře, Muzeem Boženy Němcové v České Skalici a Muzeem textilu UPM v České Skalici.

Výstava se koná u příležitosti:

- 210. výročí narození Josefa Němce
- 195. výročí křtu/narození Boženy Němcové
- 160. výročí 1. vydání Babičky
- 95. výročí úmrtí Theodory Němcové

Otevřeno: Po - Pá 9 - 17 hod.

So: 9 - 17 hod.; Ne: 13 - 17 hod.

Dům plný světla

My, kteří bydlíme už léta v Havířově, známe mnohé, dnes už třeba opuštěné budovy ještě z doby jejich rozkvětu a velké slávy. Nechci vyjmenovávat všechny, ale třeba jen bývalá hornická učiliště, nebo budovu dětských lékařů, tedy malé „středisko“ na Dlouhé třídě nedaleko OD Permon. Tato budova si také užila své. Nejdříve dětský smích i pláč, vlídná slova lékařů, a pak se vše změnilo k horšímu. Po roce 1990 se v opuštěném zdravotním zařízení usídlila hospoda, bazar, různé elektronické zboží a kde co všeho dalšího. Sortiment se stále měnil.

Po mnoha letech se na Dlouhé třídě 83a začalo přece jen blýskat na lepší časy. Hlavním zlomem byl až počátek roku 2015. Kolem poničené budovy se objevily hromady polystyrénových panelů, bourala se okna, předělávala střecha. Mnozí lidé se stále dohadovali, co zde vyroste, někteří už „věděli své.“

Netrvalo dlouho a dům se začal probouzet k životu. Vzhledem k tomu, že různé stavby a přestavby trvají u nás často roky, byla už kolaudace tohoto objektu, ze kterého se vyklubalo na svět Oční centrum, po osmi měsících od zahájení prací. Tedy přesně 26. srpna 2015. Doslova neuvěřitelné, když si představíme, že počátkem roku zde stálo torzo staré budovy. Trochu jako pohádka, pomyslela jsem si při pohledu na dnešní krásný dům plný světla.

Kdo jsou ale těmi iniciátory celé akce? Kdo se na celé přestavbě podílel a na výsledek se nesmírně těšil? Jsou to dva odborníci a také společníci MUDr. Michal ŠTÁVA, známý oční lékař a Mgr. Alexej PUNKO, optik optometrista, který nyní provozuje odborná pracoviště optiky FOVEA.

Tito dva pánové povolali architekta, ale i další odborníky na poradu a hlavně skvělou stavební firmu STAVOS STAVBA a.s. Ostrava, která se práce chopila s velkou odborností a pracovním nasazením. Oba lékaři se ale také na pracích hodně podíleli. Trávili zde volné chvíle a dovolené, aby vše vyhovovalo jejich představám i odborným požadavkům Očního centra. Hodně si dali záležet i na barevné sladěnosti interiéru. To se jim skutečně podařilo, což jistě oceníte při návštěvě tohoto domu. Na stavbu si najali i ostrahu, protože i tady se projeví nenechavci, kteří si chtějí ledacos odvézt i za bílého dne. Díky všímavým sousedům ale nepochodili.

„Osobně jsem velice spokojen s celou přestavbou, splnil jsem si takový svůj sen o pěkném a funkčním očním centru. Když jsem v roce 1993 v Havířově začínal v malých prostorách ordinovat, byla to tehdy skutečně jen pouhá představa“, říká doktor Štáva. Pamatuji, jak s mladistvým elánem tehdy přiběhl do naší redakce Hlasů Havířova, že otevírá oční ordinaci. Vypadal spíš na kolportéra- studenta. A tento mladistvý elán mu jak je vidět vydržel dodnes.

„Když si uvědomuji co jsme všechno chtěli... Snad nejdříve postavit novou budovu. Ale, když se naskytla tato možnost přestavby bývalého zdravotnického zařízení, neváhali jsme. Zatím nejsme majiteli této budovy, to bude až v roce 2017, kdy se narovnájí majetkové poměry. Jsme tedy zatím nájemci...“, dodává spokojený doktor.

V Očním centru s názvem OPTOMED ordinují kromě MUDr. Štávy ještě dvě oční lékařky a další odborníci. „Jsem pro to, aby také naše přístrojové vybavení mělo špičkovou úroveň, a tak jsme zakoupili například přístroj na vyšetření sítnice OCT, na zelený zákal HRT a také přístroje na vyšetření očního pozadí, měření očního tlaku ORA. Jde o jedno z nejpresnějších měření nitroočního tlaku. Tyto přístroje využíváme v glaukomové a sítnicové poradně.

Do práce jsme u nás zapojili dva techniky obsluhující přístroje, takže lékaři mají více času na pacienty v ordinaci. Máme i speciální pracoviště ortoptiky. V této ambulanci se věnujeme dětem s vrozenými i získanými očními vadami, dětem se šilháním a tupozrakostí. Děti zde cvičí na speciálních přístrojích, aby se naučily dívat oběma očima současně. Naše ortoptická ambulance je jediná v regionu. Také pro malé pacienty jsme zavedli ordinaci hodiny vždy ve čtvrtky, abychom měli pro děti prostor a klid.

Je zde přímá návaznost na naši optiku Fovea v pravém křídle budovy. Zde „vládne“ příjemný a odborně erudovaný kolektiv mého společníka Alexeje Punka, který pacientům pomůže při výběru brýlí a vhodných brýlových čoček. Díky spolupráci s mnoha optickými firmami jsme schopni nabídnout produkty všech cenových kategorií a také vyhovět specifickým požadavkům našich klientů (pracovní brýlové čočky pro práci na počítači, sportovní brýle se speciálními filtry, plavecké, potápěčské či střelecké brýle). Součástí optiky jsou dvě vyšetřovny optometristek pro podrobnější vyšetření zraku dle profese či požadavků (koníčků) klienta na vidění. Díky zábrusové dílně bude možné zhotovit brýle ve velmi krátkém časovém intervalu, nebo na počkání.“

V Očním centru pacienty stále přijímají a nemusí to být rozhodně jen lidé z Havířova, ale třeba i z Ostravy, Orlové a dalších míst regionu. Když jsem se zajímala, kolik prošlo tímto novým zařízením za první měsíc pacientů, byla jsem překvapena číslem. Bylo to neuvěřitelných dva tisíce čtyři sta pacientů!

Ale ještě jedna zajímavost tady je. Rodiče sem mohou přinést malé pacienty už od poloviny roku věku a šetrným způsobem jim budou vyšetřeny eventuální oční vady, které mohou později nastat.

A tak dům, kde se nyní nachází na Dlouhé třídě 83 A Oční studio, rozhodně nepřehlédnete. Je krásně zrekonstruován a do dálky září jako malý šperk na této jinak docela všední ulici.

Nezbývá než vedoucímu lékaři MUDr. Michalu Štávovi a celému kolektivu popřát příjemné a nepříjemnostmi nerušené dny v ordinacích a hodně úspěchů v léčení našeho snad nejdůležitějšího smyslu - ZRAKU.

Za prohlídku Očního centra poděkovala
Hana Kuchařová

Co v zimě očím nejvíce škodí?

V zimě máme větší teplotní rozdíl mezi venkovním a vnitřním prostředím. V mrazivém ovzduší dochází ke zvýšenému odpařování slz a osychání povrchu oka. Setkáváme se s poruchami slzivosti v obou extrémech. Suché oči se projevují pocitem drhnutí víček až bolestí očí. Nadměrné slzení je nepříjemné vzhledem k hrozící dermatitidě a navíc není příliš společensky únosné. Kůže víček, stejně jako okolí očí jsou totiž velice citlivé. Příčinou bývá kombinace chladu a macerace jemné kůže při zvýšeném slzení.

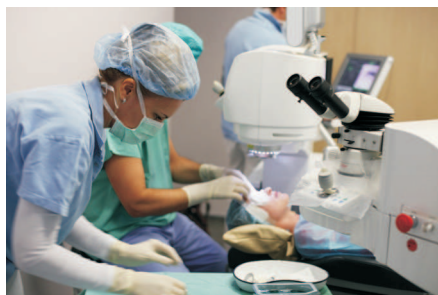
U řady pacientů se také projevuje specificky v tomto období tzv. chladová alergie. Ta postihuje tepelně nechráněnou část pokožky, a velmi často právě obličej. Takto vzniklá svědivá vyrážka pak může zkazit vytouženou dovolenou.

Dnes není výjimkou, že řada lidí cestuje za teplem a sluncem i v období, kdy v našem podnebním pásu panuje zima. Pro ně platí stejná ochrana očí jako v létě. Sluneční brýle, prevence vzniku zánětů, ochrana pokožky vhodným krémem s příslušným UV filtrem.

UV záření ale ohrožuje i ty, kteří se naopak rozhodnou pro vysokohorskou turistiku a lyžování. Na to se bohužel mnohdy nemyslí. Tady je třeba varovat před vznikem tzv. solární keratopatie, neboli poškození povrchních vrstev rohovky slunečními paprsky odraženými od bílého sněhového podkladu. Poškození může být podobné jako u sváření obloukem. Prevencí jsou kvalitní, dostatečně přiléhající ochranné brýle.

Současný sortiment ochranných sportovních brýlí je fascinující. Ideálním materiálem je polykarbonát s UV filtrem. Kromě ochrany proti záření poskytuje i dostatečnou pevnost proti rozbití a následnému poranění úlomky. O používání ochranné helmy pro zimní sporty asi není třeba zdůlňavě hovořit. Je to minimální investice a prevence závažných poranění.

Pokud nosíme brýle, otázka je, zda je používat i při sportech, nebo máme volit nějakou jinou alternativu? Na jedné straně při nošení klasických brýlí hrozí při pádu poranění obličeje a očí, na straně druhé, při jízdě bez správné korekce zraku je větší šance na přehlednutí překážky s následným pádem. Řada sportujících dnes nosí při zimních sportech kontaktní čočky, přestože je po zbytek roku běžně nepoužívá.

Za tímto účelem jsou nejčastěji používány bezúdržbové, jednodenní čočky. Ráno nasadím, večer vyhodím. Řešení se najde i pro ty, kteří čočky nenosí. Existují speciální ochranné sportovní brýle, ve kterých je možno přímo nainstalovat příslušnou dioptrickou korekci. Kombinace dvojích brýlí je nepohodlná, ne příliš praktická a částečně i nebezpečná. Zásadní rozdíl mezi korekcí brýlemi a kontaktními čočkami je v zúžení, respektive rozšíření periferního prostorového vidění.

Někteří tak po návratu z hor přicházejí k nám s odhodláním nechat si laserem odstranit dioptrickou vadu, právě proto, že se cítí významně handicapováni, říká dále **MUDr. Petr Novák**, vedoucí lékaře **Refrakčního Centra Praha**.

Refrakční Centrum Praha s.r.o. patří k nejmodernějším zařízením svého druhu a používá špičkovou diagnostickou i laserovou technologii. Odborným garantem společnosti, lékařským managerem a především hlavním chirurgem Centra je MUDr. Petr Novák.

Co je to refrakční vada?

Oko je optický systém podobný fotografickému přístroji. Průhledná rohovka, která tvoří přední plochu oka, je hlavní lomivou součástí tohoto systému. Optická mohutnost čočky a rohovky závisí na jejich zakřivení. Čím je jejich povrch vyklenutější, tím "mají více dioptrií". Paprsky vstupující do oka se po průchodu rohovkou a čočkou lámou a dopadají na sítnici do místa nejostřejšího vidění. Aby byl obraz ostrý, je potřeba, aby rohovka i čočka měly pravidelné zakřivení a jejich optická mohutnost byla v souladu s délkou oka. Nepoměr délky oka a lomivosti optického aparátu je nejčastější příčinou refrakčních (dioptrických) vad. Stav, kdy se paprsky sbíhají mimo sítnici nazýváme ametropie. Ta má tři základní formy - krátkozrakost, dalekozrakost a astigmatismus.

Při krátkozrakosti je oko příliš dlouhé, nebo optická mohutnost rohovky a čočky příliš vysoká. V důsledku tohoto nepoměru se světelné paprsky sbíhají před sítnicí a vznikající obraz je neostrý. Vada vzniká nejčastěji ve školním věku a postupuje v průběhu růstu a dospívání. Pacient vidí špatně do dálky, čtení je většinou bez obtíží. Tato vada je korigována minusovými (rozptylovými) skly nebo kontaktními čočkami.

Při dalekozrakosti je naopak oko příliš krátké, nebo optická mohutnost rohovky a čočky příliš nízká. V důsledku tohoto nepoměru se světelné paprsky sbíhají za sítnicí a vznikající obraz je opět neostrý. Optický aparát oka má schopnost prostřednictvím akomodace (změny zakřivení čočky) tuto vadu do jisté míry korigovat. Tato možnost je však omezená a klesá s věkem. Vyšší vady se projeví již v dětství, nižší často až v dospělosti - pacient má obtíže zejména při pohledu do blízka, později i do dálky. Tato vada je korigována plusovými (spojnými) skly nebo kontaktními čočkami.

Astigmatismus je vada způsobená nepravidelným zakřivením rohovky nebo (méně častěji) čočky. Zakřivení a tím i lomivost rohovky nebo čočky se liší v jednotlivých osách a obraz na sítnici je opět neostrý a deformovaný. Vada většinou vzniká již v dětství a je často kombinována s některou ze základních vad - krátkozrakostí či dalekozrakostí. Astigmatismus zhoršuje vidění jak do dálky, tak i na blízko, je korigován cylindrickými skly nebo torickými kontaktními čočkami. Určitý nízký stupeň astigmatismu je fyziologický (rohovka není téměř nikdy absolutně pravidelně zakřivená) a nevyžaduje optickou korekci.

A léta běží, vážení...

Důkazem tohoto rčení jsou dvě data ohraničující naše vzpomínání, a to červen 1950 a září 2015. Mezi nimi uplynulo 65 let. Jsme bývalými žáky a absolventy orlovského gymnázia z roku 1950 a zároveň účastníky letošního setkání, které proběhlo 11. září. Poprvé jsme se sešli těsně po ukončení 2. světové války v roce 1945 ve třídách kvarty A a B, v původní budově školy z roku 1909. Byla postavena na kopci nad Orlovou poblíž sokolovny. Vlivem důlní činnosti však byla poškozena a v současnosti už bohužel nestojí. V r. 1950 nás maturovalo celkem 42. Byli jsme tehdy mladí, veselí a šťastní z prvního většího životního úspěchu. Po maturitě jsme se rozešli a začali připravovat na opravdový život. Studovali jsme, hledali zaměstnání, zakládali vlastní rodiny.

Ale měli jsme štěstí. Naši spolužáci třídy A - Jenda a Milada, později manželé Kohanovi a Jiří Petráš ze třídy B se na desetiletí stali organizátory našich pomaturitních setkání. Jenda navíc pilným fotografickým dokumentaristou. Nejdříve jsme se scházeli po deseti nebo pěti letech, od roku 2000 už každým rokem.

Naše vždy příjemná setkání se odehrávala na různých místech v Karviné, Havířově, Ostravě či ve staré Orlové na náměstí. Letos, pro snadnější dosažitelnost, jsme zvolili Havířov. Na několik dřívějších setkání jsme pozvali i bývalé profesory. S některými z nich jsme se naposledy setkali v roce 2009 u příležitosti oslav 100. výročí založení orlovského gymnázia, které se konaly v tzv. "budově 3. tisíciletí", v nové Orlové - Lutyni. Tehdy jsme byli nejstaršími pozvanými abiturienty školy.

Naše pevná třídní přátelství dosáhla letos hranice 65 let. A o čem jsme si spolu povídali? Dříve většinou o sobě, o svých založených rodinách, později o dospělých dětech, o dospělých vnucích, v současnosti přidáváme i milé zážitky s pravnoučaty. Stále častěji se u mnohých z nás ozývají zdravotní problémy, mnozí naši milí a blízcí již zemřeli, ale víme, že najdeme vzájemné pochopení a slova útěchy a to pomáhá. Na ty, kteří nás už opustili, pak společně vzpomínáme.

A letošní setkání?
Hlasitá vítání, úsměvy, opravdová radost ze setkání, ale i plíživé nostalgické pocity. Je nás už jen 10. Poznáváme se bez problémů, viděli jsme se přece před rokem. Více či méně stříbrných vlasů, více vrásek, opatrnější pohyby, případně hůlka v ruce nás tolik nezmění. Pevné přátelství člověka nabývá energií. A znovu opakovaná slova, která zní při loučení, bereme jako osobní závazek pro následující období: "Dávej na sebe pozor, měj se hezky a nezapomeň za rok na shledanou!". Přejeme si, ať každý z nás svůj závazek splní. A navíc ten, komu se to podaří, si tím v příštím roce tak dá sám krásný a hodnotný dárek k 85. narozeninám.

Díky všem, kteří se o naši šedesátipětiletou tradici zasloužili. Jsme dobří přátelé. A život jde přece dál, vážení...

Karla Klopčová - Göringerová

XXIII. ročník mezinárodní výstavy

VYTÁPĚNÍ

ÚSPORY ENERGIÍ

smysluplné využívání
OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ

info 2016
THERMA

www.infotherma.cz

18. - 21. ledna 2016 denně od 9.00 - 18.00 hod. Výstaviště Černá louka Ostrava

Pořadatel výstavy:

Agentura INFORPRES, Frýdek - Místek Tel: +420 602 727 219, +420 737 169 106
e-mail: bujakova@inforpres.cz info@infotherma.cz

VAŠE DOPISY

NAVŠTÍVENKA

Bezva dovolená

Ahojky, je mi jedenáct let a chodím do 5. třídy ZŠ. Tento rok jsem již byla v rekreačním středisku Retaso na Prostřední Bečvě popáté. Původně to byl nápad mé babičky, která zjistila, že její bývalé kolegyně (OROS PŠ Ostrava - sekce seniorů) jezdí se svými vnuky a vnučkami na týden do tohoto rekreačního střediska a usoudila, že by se mi tam mohlo líbit. A byla to pravda. Jedná se o systém chatků, které jsou postaveny do kruhu.

Tento rok to bylo jako obvykle super! Musím říct, že chatky jsou opravdu nádherné a tento rok byl ještě hezčí než poslední dva roky, protože tam byl nový nábytek. Výborně tam vaří. Venku je fotbalové a tenisové hřiště i prolézačky. Hned vedle za rohem je bar, kde míchají močito, lze si tam objednat i dort, ale zahrát i hry, třeba kuželky, bowling nebo šipky. Asi kilometr od chatků je další objekt, kde mají nový bazén a centrum, kde jsou prolézačky a minigolf. Nejlepší výlet byl do Světa kamenů, kam se jede autobusem. Naproti je obrovský park. Další výlety jsou možné na Radhošť či na Jízdárnu. Skoro každý den paní Návrátová připravila nějaké hry, např. hledání pokladu, dětskou olympiádu, nějaký sport - např. petanque nebo bowling. Každý rok si sebou беру koloběžku, někteří i kolo a jezdíme po celém areálu.

Apotom odjízďím domů a vždy se těším až tam příští rok opět pojedu.

Kristýnka Dostálová

Vážená redakce,

se zájmem pročítám váš časopis SeniorTip, i když zatím nejsem seniorem, ale věkem se mu blížím...

Váš časopis sháním na INFO centru, kde беру hned dva kusy. Druhý časopis nosím do Domova seniorů, kde paní na vozíčku netrpělivě očekává, tak jako já, každé další vaše vydání. Jelikož mám ráda turistiku, jsem vděčná za vaše tipy na výlety. Paní z Domova seniorů, kterou navštěvuji, ráda pročítá jakékoliv vaše příběhy.

Vše je doplněno hezkým fotem. Patřím mezi ty, kteří nemají internet, ale vůbec mi to nevadí, protože váš časopis obsahuje vše potřebné. Proto díky vám za něj...

Vaše věrná čtenářka Dagmar Pavlusová, O. - Poruba

Pozvánka do klubu

Společnost senior, Na Jízdárně 18, Ostrava 1

Tel.: 724 276 672; 728 466 105

Týdenní aktivity:

Pondělí: Jazykové kroužky, klubové povídání

Úterý: Kroužek rukodělných prací, karetní hry (Bridž), společenské hry

Středa: Jazykové kroužky - Angličtina - začátečníci a středně pokročilí

Čtvrtek: Dámský klub, přednášky, besedy, filatelisté

Pátek: Turistické vycházky, exkurze, návštěva muzeí.

Akce Společnosti senior se konají za podpory grantu Statutárního města Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

Hora, která léčí

Nejvyšší hora moravskoslezských Beskyd - Lysá hora má v sobě nějaký magnet, kterým láká lidi k návštěvě. Proč tam lidi chodí i opakovaně? Odpověď je jednoduchá, prostě má své kouzlo. Na Lysou horu se dá jít několika cestami, takže nemusíte šlapat stále po stejné. Na horu můžete vyjet i na kole asfaltovou silnicí. Ti, kterým už zdravotní stav moc neslouží mohou využít i autobusovou dopravu.

V sobotu 5. září bylo na vrcholu Lysé hory nezvykle rušno. Konala se zde významná událost - po 37 letech se znovu otevřela Bezručova chata. Původní chatu nechal Klub českých turistů (KČT) postavit za částku okolo 600 tisíc korun. Slavnostně otevřena byla v roce 1934. Nešťastná náhoda však způsobila, že chata v roce 1978 vyhořela. Příčina požáru není známa, pravděpodobně ji byla vadná elektroinstalace.

Původní Bezručova chata.

Po další desetiletí chatu na nejvyšším vrcholu Beskyd připomínaly jen sutiny. Dnes ale opět stojí na původním místě a za jejím vybudováním stojí opět KČT.

Pro přiblížení okolností jejího obnovení jsme si dohodli setkání s člověkem, který nás do všeho zasvětil - s vedoucím technické sekce KČT panem Jiřím Stejskalíkem. Ten také celou stavbu koordinoval. Je krásný říjnový den a my sedíme uvnitř v příjemném prostředí interiéru Bezručovy chaty a povídáme si.

„Realizovat stavbu nebylo vůbec jednoduché. Nápad obnovit chatu vznikl někdy v 90. letech. Netušili jsme co nás čeká. Byla to jednak náročnost projektu, problémy s ekologickými aktivisty, náročná jednání s ochránci přírody (vliv stavby na životní prostředí), měnící se legislativa a v neposlední řadě nedostatek financí. A když už se zdálo, že turisté získali poslední razítko, vyhlásilo Ministerstvo životního prostředí vrchol Lysé hory za ptačí oblast a muselo se začínat opět takřka nanovo. (pokračování na str. 16)

Vydává Společnost senior, občanské sdružení za přispění grantu Statutárního města Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Hugo Přibyl, PhD., Marie Kalinová,
Ing. Jiří Muladi, Hana Kuchařová, Eva Mudrová.
Registrační značka MK ČR E 14221

Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava
IČO 265 95 982

Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105

e-mail: info@seniortip.cz

www.seniortip.cz

Hora, která léčí (pokračování ze str. 15)

Ale nevzdali jsme to a dnes si říkám, že když jsme překonali překážky spojené s obnovou Bezručovy chaty, tak už zvládneme naprosto všechno“, vypráví pan Stejskalík.

Vzpomínal s úsměvem jak ho potkal 97letý pan Maršálek a volal na něj: „Ty chachare, tak kdy už bude ta Bezručka“? Se zaujetím hovořil o restaurování starého vodovodu bezvýkopovou metodou. O záměrech jak přitáhnout do hor děti, i o shánění financí na stavbu. Z původně plánovaných 56 mil. korun nakonec chata přišla na zhruba 32 mil.

Nová Bezručova chata na Lysé hoře.

„Velmi nám pomohla veřejná sbírka, dary, finanční pomoc krajského úřadu, ale i řady dalších měst a obcí. Lidé nepřispívali jen penězi, dobrovolníci z řad turistů zde odpracovali tisíce brigádnických hodin a také firmy nabídly práci zdarma. Lidí, kteří na obnovu chaty přispěli, byly doslova tisíce. Vyhlásili jsme různé akce jako např. - Vystup na svůj vrchol -- po celé republice byly pochody, kde se platilo startovné, to bylo jako příspěvek na stavbu. Přispívatelé byli doslova z celého světa. Volala mi stará paní z Bruselu, vyslovila obdiv a ptala se jak mohou pomoci. Ujistil jsem ji, že pomůže jakákoliv maličkost. Začali prodávat za jedno euro české knihy a za vytěženou částku jsme pořídili dvoje dveře. Lidé darovali palety cihel, dlaždic, kachlíček do koupelen. Každá koupelna v chatě je jiná, protože jsme kachličky dostali od různých dárců. Vyhlásili jsme kampaň chceš se podívat z Lysé svým oknem (?) - daruj okno. Pak si postupně lidé začali kupovat lavice, stoly, židle. Na nich jsou štítky se jmény dárců.

Darované jsou i vyřezávané znaky měst či reliéfy v interiéru chaty. Zkrátka, každý pomáhal jak uměl či mohl. Velmi si vážíme finančních darů, DMS-ek i verbální podpory. Dostáváme děkovné dopisy od turistů, kteří si starou „Bezručku“ ještě pamatují, přicházejí děkovné dopisy od lidí, kteří pochopili ideu a cíle KČT výstavbou nové chaty.“

Koupelny jsou vkusně zkombinovány z kachlí různých barev.

Interiér chaty. Pan Stejskalík první zleva.

Je stavba přesnou kopií té původní?

„Zvenku je nová turistická chata přesnou replikou původního objektu, navíc má jen terasu. Uvnitř však jsou akceptovány všechny moderní technologie např. ekologické vytápění, s důrazem na úspory energie a tepla i moderním řešení odpadních vod. Stavba je postavena jako nízkoenergetický, technologicky moderní dům. V původní chatě bylo 25 lůžek, dnes je kapacita ubytování v nové chatě 14 lůžek. Pokoje jsou se sociálním zařízením.“

Co bude se Šantánem, který tak dlouho zajišťoval náhradní občerstvení?

„Stávající provizorní provozovna Šantán bude odstraněna a okolí bude upraveno a osázeno.“

Jaké jsou vaše další plány?

„Nová chata, kromě poskytování klasického servisu pro turisty, se bude věnovat i školním dětem a mládeži. Chceme je dostat od počítačů, vysedávání u televize, zkrátka chceme je vytrhnout ze stereotypů a pohodlnosti. V suterénu chaty je k dispozici výuková místnost s projekcí, kde se nejen pro školy budou promítat filmy o ochraně přírody a historii Beskydské oblasti.“

Navštívíte-li Bezručovu chatu, posedíte a pocháte se krásnými výhledy, nespomeňte nahlédnout a napsat do pamětní knihy. Před Bezručovou chatou je nově postavena i kaplička, kterou vysvětil biskup ostravsko-opavské diecéze František Lobkowicz.

Pan biskup také požehnal chatě i pípě.

Na závěr panem Stejskalíkem vyslovené krédo hovoří za všechno: „**Jsm rádi, že lidé přicházejí na horu, která léčí. Jsme rádi, že si návštěvníci váží přírody, která je obklopuje. Chceme, aby ji lidé ctili a starali se o ni. Aby lidé hodně chodili, hýbali se a tak pečovali o své zdraví.**“

S panem Stejskalíkem rozmlouvala Ludmila Holubová

